

Naziv škole: Osnovna škola Vladimira Pavlovića u Čapljini

Razred: VIII.

Nastavni predmet: Biologija

Datum: 23.04.2020.

Nastavna jedinica: Gljive

Artikulacija sata:

U uvodnom dijelu sata pročitajte pjesmu.

O kojoj se skupini organizama govori u priloženoj pjesmi?

Podvucite nazive svih vrsta gljiva koje se spominju u pjesmi.

Od vrganja juha prava, od muhare boli glava
Mali smrčak smeđe boje raširio ruke svoje
Pupavka u hladu stoji, svatko je se boji
Sunčanica klobukom sunce zaklonila, noge u vodu uronila
Pečurka sad kolo pleše, trubača sad glasno trubi,
Lisičicu žutu, malo bole zubi
Ljubičasta mala kao da je s Marsa pala,
Do tartufa teško doći, cijelu šumu moraš proći.

Gljive su među prvim organizmima naselile kopno. Pretpostavlja se da su se prдавne gljive razvile od autotrofnih prabičaća nalik algama. Prelaskom na kopno gube klorofil i prelaze na heterotrofan način prehrane.

Građa gljiva može se lijepo proučiti prema slici u udžbeniku na stranici 44.

Razlikujemo jednostanične i mnogostanične gljive. Tijelo mnogostanične gljive sastavljeno je od stanica u obliku tankih niti koje zovemo hife. Sve hife zajedno čine micelij koji se rasprostire iznad i ispod tla. Dio micelija iznad tla zovemo plodište. Plodište je dio gljive koji služi za razmnožavanje. Većina gljiva ima plodište na kojem razlikujemo stručak i klobuk.

Koji dio gljive većina ljudi prepoznaje kao „gljivu“ ?

Gljive se mogu razmnožavati spolno i nespolno. Jednostanične gljive razmnožavaju se nesporno- pupanjem (Na površini stanice stvara se izbočina u obliku pupa). Većina gljiva

razmnožava se nespolno- sporama. Kod mnogostaničnih gljiva spore ispadaju iz zrelog plodišta. Na vlažnoj podlozi kličaju u nove hife koje će izgraditi micelij.

Pročitati tekst u udžbeniku (str. 45., 46., 47.) o raznolikosti gljiva.

Promotriti slike gljiva u udžbeniku na spomenutim stranicama. Pokušaj odgovoriti na slijedeće pitanje temeljem promatranja slika; Na kojem sloju lišaja ima više zelenih algi? Zašto?

U završnom dijelu odgovorite na pitanja : *Znam li odgovoriti?*

Domaća zadaća: Na internetu istražiti koje gljive čovjek najčešće koristi u prehrani.

Plan učeničkog zapisa koji slijedi prepisati u bilježnicu.

Plan učeničkog zapisa:

GLJIVE

Gljive -> osobine biljaka- nepokretni organizmi, - celuloza
-> osobine životinja- heterotrofni organizmi, -hitin

Građa: HIFE -> MICELIJ

Razmnožavanje: SPOLNO

NESPOLNO: a) pupanjem- jednostanične gljive
b) sporama- mnogostanične gljive

Raznolikost gljiva: SAPPROFITSKE GLJIVE (većina gljiva)

PARAZITSKE GLJIVE (peronospora, snijet, žitna hrđa, guba, uzročnici gljivičnih oboljenja)

GLJIVE U SIMBIOZI a) mikoriza

b) lišaj

(žuta zdjeličarka, korasti, listasti, grmasti)

ljekovitost- islandski lišaj

bioindikatori čistoće zraka

„pioniri vegetacije“

Jestive gljive: vrganj, bukovača, sunčanica

Otrovne gljive: pupavka, muhara

Kvaščeve gljivice:

- jednostanične gljive
- uzrokuju ALKOHOLNO VRENJE
- proizvodnja kruha, piva, vina

Plijesni (sive / zelene):

- a) korist: proizvodnja antibiotika penicilina (kistac- zelena plijesan), „plemenite“ plijesni
- b) šteta: KVARENJE HRANE, alergije

OSNOVNA ŠKOLA VLADIMIRA PAVLOVIČA